

ПРОФЕСОР Д-Р ЮЛИУС ФИНК НА 60 ГОДИНИ

Юлиус Финк е роден на 18 април 1918 г. във Виена. Завършил е специалността география и геология на Виенския университет и през 1944 г. е вече доктор на естествените науки. През периода 1944—1950 г. работи като асистент в университета и Виенското училище по почвознание, където разширява своята подготовка по почвознание. С труда си „Фосилните почви в долноавстрийския лъос и тяхното значение за палеоклиматологията и кватернерната стратиграфия“ той се хабилитира, като получава званието доцент, а през 1960 г. е избран за професор по геология и почвознание. По-късно преминава във Виенския университет, където оглавява катедрата по физическа география и странознание. От 1972 г. е член-кореспондент, а от 1974 г. действителен член на Австрийската академия на науките.

Проф. д-р Юлиус Финк е автор на повече от 80 научни труда в областта на геологията, геоморфологията и почвознанието. „Геологията, почвознанието и геоморфологията намират у Финк представител, който интегрира тези области-едно единство, което рядко се среща“ (К. Брунакер). Геоложките изследвания на д-р Финк обхващат горния терциер, плейстоцена и холоцена. Неговата професионална ерудиция се разкрива най-пълно в кватернерната геология и геоморфологията, на които той е посветил по-голямата част от научните си трудове. Тук спадат детайлни регионални изследвания в Австрия, обобщени върху морфогенезата на релефа и стратиграфията на кватернера, кватернерната карта на Австрия и др. Особено силно го привличат геолого-геоморфоложките и палеогеографските проблеми на долината на р. Дунав. В резултат на това се появява „Палеогеография на р. Дунав“ — едно обобщение, което и по научна стойност, и по териториален обхват излиза далеч извън границите на Австрия.

Дело на Ю. Финк е поставянето на лъосовата серия за основа на стратиграфията на кватернера. Развивайки този възглед върху конкретни материали и терени, той написва редица трудове върху т. нар. лъосов проблем, които се ползват със световна известност. Поради това още през 1961 г. на VI конгрес на ИНКВА във Варшава той беше избран за председател на токущо учредената Подкомисия по стратиграфия на лъоса, която на VIII конгрес на ИНКВА в Париж през 1969 г. се обособи като самостоятелна Комисия по изследването на лъоса. Като постоянен председател на тази комисия от 1961 до 1977 г. той разви голяма и полезна международна научна дейност. Под негово ръководство почти ежегодно се провеждаха работни съвещания и симпозиуми с научни екскурзии в много европейски страни, които да доух възможност на изследователите на лъоса в Европа да посетят най-интересните от стратиграфско и палеопедолошко гледище лъосови профили в Австрия (1962 г.), в Чехословакия (1963 г.), в Германската демократична република (1964 г.), в Унгарската народна република (1965 и 1971 г.), в СФРЮ (1966 г.), в Белгия (1967 г.), в Народна република България (1970 г.), в Социалистическа република Румъния (1972 г.), във федерална република Германия (1974 г.), във Франция (1975 г.) и в Съветския съюз (1976 г.). В резултат на тази дейност, интегрирана и ръководена от д-р Финк, Комисията по изследване на лъоса се представи с два големи колективни труда по стратиграфия на лъоса в Европа, посветени на VII и на VIII конгрес на ИНКВА съответно в Колорадо (1965 г.) и в Париж (1969 г.). Все под ръководството на д-р Финк комисията състави и

карта на разпространението и фациалните разновидности на лъсовите седименти в Европа в М 1 : 2 500 000, която е под печат в ГДР под редакцията на Ю. Финк, Г. Хаазе и Е. Руске.

Проф. д-р Юлиус Финк е един от пионерите на модерните палеопедоложки изследвания в света. Те са свързани преди всичко с погребаните почви в лъсовата серия. С голяма известност се ползват трудовете му „Фосилните почви в австрийския лъс“, „Към систематиката на фосилните и рецентните почви в австрийския лъс“, „Студии върху абсолютната и относителната хронология на фосилните почви в Австрия“, „Палеопедология — възможности и граници на нейното приложение“ и др. На почвознанието той е дал повече от 30 научни труда, третиращи картографията, генезиса и класификацията на почвите, които го нареждат в редиците на най-големите съвременни учени-почвоведи. Като такъв, той е и съавтор на издадените от ФАО почвени карти на Европа в М 1 : 1 000 000 и 1 : 2 500 000.

Наред с научната си дейност проф. д-р Ю. Финк развива и голяма преподавателска и научноорганизационна дейност както в Австрия, така и на международното научно поприще. Освен като председател на Комисията по изследването на лъса той активно работи в комисии по палеопедология, по стратиграфия и по кватернерната карта на Европа при ИНКВА. Бил е дългогодишен председател на Австрийското географско дружество, а от 1977 г. е председател на DEUQUA — първият чужденец председател на немската асоциация по изследване на кватернера. Почетен председател е и на Унгарското географско дружество.

В нашата страна проф. д-р Юлиус Финк е идвал два пъти: през 1969 г. като участник в първия национален конгрес по почвознание и през 1970 г., когато под негово ръководство у нас бе организиран симпозиум и научна екскурзия на Комисията по изследване на лъса. Той поддържа активни контакти с редица български изследователи в областта на четвъртичната геология и почвознанието. Освен с цялата си научна продукция — полезна за нас в теоретично и методично отношение — той дава и конкретни приноси за развитието на българската наука с изследванията си върху палеогеографията на долината на р. Дунав, с компетентните си становища по проблемите на кватернера в Северна България — на основата на палеопедологията на лъсовата серия, и с личните си контакти с български изследователи.

По случай 60-годишния юбилей на проф. д-р Юлиус Финк ние, него вите български колеги, му пожелаваме крепко здраве, дълголетие и плодотворна научна дейност.

М. Минков, Е. Фотакиева